Սրբոյն Աթանասի.

* Զայս թուղթս առնէ յե
ղէլ Ափրիկէ յեպս
թուղթն.

* Սրբոյն Աթանասի Աղեք
սանդրու արհիեպիսկոպոսի. Թուղթ
առ Եպիսկոպոսն Եպս հրեն
թեյոյ. Յաղագս Սաղղա
փառ հաւատոյ. Ընդդէմ
դորա Սան յարուցե
լոյն հակառակ ճշմարտու
և մեր հաւատոյ.

ԵՍ ԱՅՍՊԷՍ վարկանէի թէ ամ ընդունայնութիւ բորրեցս որչափ և իցեն հերձուածողք՝ լռեալ դադարեցան, 'ի լինիլ մեծի ժողովոյն Նիկիոյ. քանզի որ 'ի նմա Հարցն ըստ Ոգեղէն գրոց խոստովանեալ եղև հաւատ՝ բաւական էր առ 'ի վանումն ամենից անպարշտութեանց. և ի հաստատութի որ 'ի քւն բարեպաշտն

Ա— Եպիսկոպոսն հաւատոյ. * Քանզի սակս այսորիկ և այժմ 'ի զանազան տեղիս եղեն ժողովք, 'ի գաղիեա, և ի սպանիա, և ի մեծն հռոմ, բոլորեցին միաբան գումարեալք՝ զայնոսիկ որք 'ի ծածուկ զարիոսին խորհին, զօքսենդիոսն՝ ասեմ, և զմակեդոնիացիսն, և զուրսակէս, և զվաղենտինոս, և զգայիոս սպանիացի. ամ միաբանութբ որք առ 'ի միոյ Հոգւոյ շարժեալք նզովեցին.

* Եւ գրեցին յամ ուրեք յաղագս այսպիսեացս ոչ զմտաւ ածիցեն ինքեանց իմանալ անուանս ժողովոց. և ոչ մի Կաթուղիկէ եկեղեցւոյ ժողով անուանել. բայց միայն զեղեալն 'ի նիկիոյ յաղթող գոլ ամ հերձուածողաց. և մանաւանդ արիանոսաց. վո որոյ և ժողովն իսկ եղև. * Զ խորդ ապա

դձղա յետ

յետ այսորիկ և այս չափ իրաց գրել և յուղելն մանք ձեռնարկեն ·

* Իսկ արդ եթէ յարխանոսացն իցեն, ոչ ինչ է զարմանալի · քանզի ըղձակառակ ինքեանց գրեալն անգոսնիցեն ։ * Զոր օրինակ հեթանոսք լսելով ՚ի մէնջ թէ՝ կուռք հեթանոսաց ոսկի և արծաթ են, գործք ձեռաց մարդկան, յիմարութի՛ կարծեն զյաղագս Խաչին վարդապետութին ·

* Ապա եթէ ՚ի կարծելեացն ուղիղ հաւա͞տ ե͞ն սիրելն առ ՚ի հրցն ծանուցելն գոն· ոյք ՚ի ձեռն բազմախուզութե անդր ՚ինա՛ շըրջել կամեցեալք, ոչ այլ ինչ առնեն, բայց ըստ գըրեցելումն՝ ընկերին արբուցանեն հրապոյրս պղտորս · բանակըռուեյք յոչ ինչ պէտս առ ՚ի կործանումն լսողաց ·

Զայս այսպէս համարի պեալ առ ՚ի քումմ մէ ա͞ծպաշտութէ ներգործեալ գրելոցն՝ զոր ոչ էր պարտ գրել · ա͞ռ զի ինչ յիշատակ այսոցիկ լինիցի ։ * Քանզի ո͞չ իսկ լըւաւ զայսպիսի ուրեք · կամ ո͞չ ուսոյց, կամ ուսաւ · վ͞ն զի օրէնք առէ ՚ի սիոնէ՝ ելցեն, և բան Տեառն յերուսաղէմէ՛ ·

* Իսկ ուսա՞նել · ո՞ր դըժոխք զդայռեցին միանակա՛ն ասել զառ ՚ի Մարիամայն մարմինն բանի Ա͞ծութե͞ն ·

* Կամ թէ Բանն ՚ի մարմին և յոսկերս և՛ ՚ի մազ շըջեցաւ, և՛ ՚ի բոլոր իսկ մարմին · և այսպ լեցաւ յիւրմէ բնութենէն ·

* Ո՞չ իսկ լըւաւ յեկեղեցւոջ կամ բնաւ ՚ի քրիստոնէից, եթէ դըրութ͞ե, և ոչ բնութ͞ե մարմին ըղդեցաւ տ͞ր ·

*Սրբոյն Աբունոսի

*Ո՞վ կամ ոք այս չափ ան
պարշտեալ. որպէս զի ասել
միանգամայն և խոկալ իսկ՝
եթէ նոյն ինքն Բանն
համբնականն հօր Աստուա
ծութեն թլ փառեցաւ. եւ
անկատար ՚ի կատարելու
թենէ եղև :

*Եւ կամ որ ՚ի փայ
տին բևեռեալ ոչ
մարմին էր, այլ բոլորա
կերտօղն բնութե իմաս
տութե. *Որ և խոկ լսե
լով, եթէ ոչ ՚ի Մարիա
մայ էառ, այլ ՚ի յինքենն
բնութէ շղջեալ արար
իւր չարչարելի մարմին
բանն այ :

*Եւ կամ որ քրիստոնէի
է ասել զայս.
կամ ոք զան ած զայս
իմացաւ զանպարշտութի.
իբրև սուկ միայն ըզմր
դաւ ածել և ասել. թէ
որ ՚ի Մարիամայ գոլ ա
սէ զտիրականն մարմին
ոչ ևս երրորդութի, այլ
չորրորդութի Աստուա
ծութեն իմանայ. որպէս զի զն

Առ Ապոլինարիոս.

այսորիկ որք այնպէս խոր
հին. բնութեն ածու
թեն ասել ըզմարմինն
զոր ըզգեցաւ փրկ
կիչն :

*Որոշ տուեալ դարձնել փրկ
խեցին ոմանք հաստա
տար կանխատացելոյն ան
պարշտութի. իբր զի ա
սել ոչ կրտսեր գոլ զմար
մինն բանի ածութեն.
այլ մշտնջենաւորակից
գոլ նմա յարամիշտ, որպէս
թէ առ ՚ի բնութէ իմաս
տութեանն ցուցանե
լոյ :

*Որպէս բնաւ իսկ
յուզել իշխեցին
ասացելք քրիստոնեայք
թէ որ առ ՚ի Մարիա
մայն յառաջ եկեալ որ
Որդի բնութե և էու
թե է այ. իսկ ըստ մարմ
նոյ ՚ի զաւակէ դաւթի
է ՚ի մարմնոյ սրբոյն Մա
րիամայ :

*Ոչ ք ապա այնպէս իշ
խեցին յանդգնիլ.
որպէս զի ասել՝ քս մարմնով

գձզգ խա

*Սրբոյն Նաբոնոսի
խաչեալ և չարչարեալ՝
ոչ գոլ Տր և փրկիչ եմ
մծ և Որդի Հօր.
*Կամ որպէս քրիստո
նեայք կամին կոչել
ոյք ասենն թէ ՚ի մարդ
մբ ոչ առ մի ոք ի մար
գարէից գոլ զԲանն.
այլ ոչ զնոյն ինքն լինել
մարդ առնլով մարմին ՚ի
Մարիամայ, այլ՝ այլ ոմն
գոլ զՔն, և այլ զԱյ
Որդին և զԲանն. զոր
նախ քան զՄարիամ եմ
յառաջ ք զյաւիտեանս
Որդի եղով Հօր.
*Կամ որպէս կարեն լի
նել քրիստոնեայք,
ոյք ասեն՝ այլ ոմն զորդին
և այլ զԱյ բանն.
*Նայս ամ գոյր ՚ի գը
րեալն ասացեալ զա
նազանաբար. ունելով
զմի և զնոյն միտս յան
պարշտութի՝ հայեցեալ.
և յաղագս այսորիկ յու
զէլք դատէին զմիմեանս.
մեծաբանեալք ՚ի վերայ
հարցն խոստովանութե

*Նա Լոպիկեսիմոն,
որ ինիկիայ եղեալ.
*Իսկ ես յոյժ զարմացայ
վն անստոյն քոյոյ ամ
պաշտութեդ. զի ոչ դա
դարեցուցեր զատացողն
այսոցիկ. և զբարեպաշ
տութեն անանդեսցես
նոցա հաւատ. զի լըսեի
կամ լուեալ դադարէին՝
կամ ընդ դիմաբանելք
ոչ հերձուածողք կար
ծիցին. *Սա զի յառաջ
ասացեալքդ՝ ոչ ձաւին
և լսելի են ՚ի քրիստոնէ
ից. օտար ամ օրինակաւ
է՝ և առաքելական վկայ
ութեն.
*Սա այսորիկ ապա և
ես յաղագս այսպի
սեացս՝ մերկ և յայտնի
արարի գրել ՚ի թղթիդ.
ոչ զի միայն լսելով ոք
տեսցէ զառ ՚ինն ամօթն
և անպարշտութին. Նաև
թէ և պարտ ես էր ՚ի
ձեռն յոլովից ամբաստա
նել յանդիմանէաք զա
նըզգամութե իմացողացն
զայսոսիկ, այլ բարերար և

ՔՁՂՃ բանա

* Սրբոյն Ն. բ...ի

բաւական է մինչև ցայս
վայր լինիլ թղթոյս. եւ
մի՛ ինչ աւելի քան զայս
գրել. * Քանզի այսպէս
յայտնաբար զեկուցեալ
զվատթարսն՝ առաւել
մերկացուցանել և քըն
նել ոչ է պարտ. զի մի՛
վնասեանիցն շատախօսու
թե՛ կարծիցի. * Բայց
միայն զայս պատասխա
նիս տանել առ այնպի
սիսն և ասել թէ չամէ.
զի ոչ է այս Կաթողիկէ
եկեղեցւոյ. և ոչ Հարքն
զայս աւանդեցին Ն. Մ
զի մի յառաւել յաւու
լ է մերմէ պատճառս ան
ամօթութեան իւրեանց
կարկատեսցեն գործքն
չարեաց, բարւոքէ սա
կաւ և սուղ ինչ առ ՚ի
յա̄ծեղէն գրոց յիշատա
կել. զի գէթ այսպէս
պատկառեալք յանդուգն
դադարեսցին յաղտեղի
այնոցիկ խորհրդոց.
* Ասածի՛ է ձեզ ասել
ո՛վ այդպիսիքդ, մի

* Ն. Լապինչերին.

ասնական գոլ զմարմինն
բանի ա̄ծութեն. քան
զի բարւոքէ սստուսա
սկանիլ. զի զայսուիկ ծա
նուցանելով անպիտան
գոլ, և այլն ա̄մ այսպիսի
ցուցցի.
* Նորդ՝ յա̄ծեղէն գրոց
ոչ է գտանել. քանզի
զա̄ծ ՚ի մարդկեղէն մըմ
նի ՚ի կուսէն լինիլ ասեն.
* Ն. Մ և Հարքն ժողո
վեալք ՚ի Նիկիայ՝ ոչ ըզ
մարմինն, այլ զորդին ա
սացին միանական Հօր.
իսկ զմարմինն ՚ի Մարիա
մայ ասացին գոլ դարձել
ըստ գրոց. * Իսկ ապա
թէ ուրանայք զոր ՚ի Նի
կիայ ժողովն, ով հերձ
ուածողք զայդ ՚ի ներքս
մուծանէք. * Ապա թէ
կամիք որդիք Հարցն լի
նիլ, մի՛ աւելիս խորհիք
ք զոր նոքայն գրեցին.
վ̄ս զի անտեղիս զձեզ
աստուստէ տեսանել.
* Օ ՚ի եթէ միանա
կան է բանն մարմնոյն որ
դ̄ ձղ̄ե յերկրէ

* Սրբոյն Աթանասի
յերկրէ ունելով զբնու-
թիւն, և միասնականն է ա-
հա՛ բանն Հ̇որ ը̅ Հ̇արցն
խոստովանութե̅․ միաս-
նակա՞ն ապա՛ ուրեմն է
և ինքն հայր մարմնոյն
եղելոյ յերկրէս․ և զի՞
ես անգոսնէիք զարիա-
նոսն ասելով զո̅րդն ստա-
ցուած, ասելովդ ձեր
զհայր միասնական ստա-
ցուածոյ․

* Ասէ՛ յայլ անպարշ-
տութի̅ յեղափոխել
անկայք․ ասելով՝ ՚ի մար-
մին և յոսկերս և ՚ի ջիլս
և ՚ի բոլոր իսկ մարմնոյ
բնութի̅ փոփոխեալ բա-
նին՝ և այլայլիլ յիւրմէ
բնութենէն․

Քանզի ժամ է ձեզ յայտ-
նա̃պս ասել զնա՛ յերկրէս
գոլ․ վ̅ս զի յերկրէս է
ոսկերաց և բոլանդակ
մարմնոյ բնութի̅․ իսկ
ապա ո՞վ այս չափ անըզ-
գամ՝ իբր զի և ըստ ին-
քեան մարմնանալով․ Ա̅ս
զի միասնական ասել ըզ

ԱՐ.

Ա— Ապողինարեան․
բանն մարմնոյն՝ այլ ա-
այլ նշանակէ․ իսկ ՚ի մար-
մին փոփոխիլ՝ նորին բա-
նին փոփոխումն երևու-
թանալ․

* Ասէ՛ ո՞վ ապա ձեզ ան-
սացէ միայն և ձա-
ռելով զայս․ քան ըզբո-
լոր հերձուածս առաւել
յանպարշտութիւս խոտո-
րեցայք․ զի թէ միասնա-
կա՛նն է բանն մարմնոյն,
ա՛ւելի է մարիամայ յիշա-
տակ և պէտք․ կարելի՛
եղեալ և յառաջ քան ըզ
մարիամ գոլ մարմնոյն՝
որ գունակ գոյ և բանն․

* Թէ բնա՛ւ ըստ ձեզ
միասնականն է մարմնոյն,
զի՞ իսկ բնա՛ւ պէտք է
ին բանին գալստեան․ զի
զինքեա՞ն միասնականն
զգեցցի․ կամ փոփոխել
յիւրմէ բնութէն մար-
մին լինիցի․ զի ոչ եթէ
զինքն ա̅ծուին առնու․
իբր զինքեան միասնա-
կանն զգեցցի․ * Քան
զի ոչ ինչ մեղաւոր այ

գ̅ծզզ̅ լոյ

*Սրբոյն Լուսաւորի

լոց մեղաց փրկութի ե-
ղեալ կարիցէ․ բանն զի
մարմին փոխեալ զինքն
յաղագս իւր մատուսցէ
պատարագ և փրկեսցէ
զինքն․ այլ ոչ է այսպէս․
քան և մի՛ լիցի․ *Բան
զի զզաւակէն աբրահա
մու բուռն հարկանէ ոչ
ասաց առաքեալն․ ուստի
պարտ էր ըստ ամ եղ
բարց նմանիլ և առնուլ
զնմանն մեր մարմին․
*Սանայսօրէն ճշմար
տապէս ապա յորջորջե
ցաւ Մարիամ մայր․ զի
՝ի նմանէ՝ զայս առցէ․ և
միացուցանել ընդ բա
նին ոչ զիւր ինքեան՝
յաղգս մեր զնա մատուս
ցէ․ ուստի վս այսօրիկ
մարգրեցաւ Եսայիաս
ասելով․ ահա կոյսն
յղասցի և ծնցի որդի․
և գբել անւ զանուն,
ոչ որ առ վայրաշր կոյս՝
այլ խօսեցել առն․ զի և
առ ՝ի խօսմանէն ցուցցէ
զմրիամ ճշմարտապս մըդ․

Լ.Բ.

*Այս Յովհաննու․

եղծանունդն յիշատակե-
լով դրոց և ասելով թէ՝
պատեաց ՝ի խանձարուրս․
և երանեին ըստինքն ո-
րով կաթնասուն եղև․
և մատուցան պատարագ
ոչ բաջղի զարդանդ ծը
նողի․ *Այս ամ էին
ցոյցք ծննդեան կուսին․
*Լու Գաբրիէլ իսկ ըղ
գուշութ աւետարանեց
նմա ասելով․ ոչ պար
զաբար որ ծնանելոցն է
՝ի քեզ․ զի մի՛ արտա
քուստ մտեալ ՝ի նա մար
մինն կարծիցի․ այլ ՝ի
քէն․ զի ՝ի նմանէն բնու
թբ ծնեալ լինի՝ հաւա
տասցի․ և յայտնապէս
այսու զբնութիւն զեկու
ցանելով, ոչ անկարելի
գոլ կուսի բերել ըստ
բաթորմամբ կաթն ոչ
ծնիցելոյ․ *Լու անկա
րելի եւ դարձեալ կա
թամբ կերակրել մար
մնով և ՝ի խանձարուրս
պատել ոչ նախիկի բնու
թեամբ ծնիցելոյ․

դձղէ *Սա

*Սերոյն Նաբոնատի

*Սա եղև ութօրէյ թըլ փատեալ. *զՍա Սի մեօն ՚ի գիրկս ընկալաւ. *Սորա եղեալ մանուկ աճեցաւ տասն և երկուց եղեալ ամաց. և հասեալ յերեսներորդ ամ՝ մը կրտի և յայտնի Տի.

Քանզի ոչ որպ ոմանք կարծեցին նոյն ինքն բնութ բանին փոխեալ թլփատեցաւ. անայլայլե լի գոլով և անփոփոխելի. իւր իսկ փրկչին ասելով. տեսէք՝ զի ես նոյնեմ, և ոչ այլայլիմ. և Պօղոսի դրձլ, յսքս՝ երեկ և այսօր նոյն ինքն և յաւի տեանս. *Նայլ ՚ի թլփա տեալ մարմնումն՝ և ՚ի բարձեալ և ՚ի կերակրել և յաշխատեալ և ՚ի փայ տի բևեռեալ և չարչա րեալ՝ էր անախտ և ան մարմին բանն այ. *Սա է որ ՚ի գերեզմանի եդաւ, յորժամ երթեալ քարո զեաց որոց ՚ի բանտի հո գւոցն, որպ ասաց Պետ

*Նա Նոպինտիմոն.

րոս. *Որև մանաւանդ ծանուցանէ՝ ասողացն յասկերս և ՚ի մարմին յե ղաշրջիլ զբանն. զի թէ այս էր՝ ոչ էին պէտք գե րեզմանի. զի ինքն թե րևս երթայր նոյն իսկ մարմինն՝ շրջեալ բանն քարոզել որոց ՚ի դժոխս ոգւոցն. *Նորդ՝ ահա մարմինն ոչ չոգաւ քա րոզել՝ այլ բանն. քանզի զմարմինն պատեալ յով սեփայ կտաւով եդ ՚ի նո րում գերեզմանի իւրում. և ցուցեալ եղև բոլո րից, եթէ ոչ մարմին էր բանն, այլ մարմին բա նին. *Նաւ սա յարու ցեալ ՚ի մեռելոց. Թովմաս շօշափեաց և ետես զնշան բևեռացն որոց համբեր. *Իսկ բանն տե սանելով բևեռեալ յի րում մարմնին, կարօղ գոլով արգելուլ՝ ոչ ար գել. այլ և իւրացուցա նէր զմարմնոյ իւրոյ որպ զիւր բանն անմարմին.

դձղը Սա

*Սրբոյն Ս. Բռնաւէ

*Ուստի և մրմնոյն չար
չարիլով առ 'ի պատասխանո
րէն, որպէս իւր չարչա
րեալ ասէր զի՞ հարկա
նես զիս․ *Նոյն անշօշա
փելի գոլ ըստ բնութե,
համայն ասէր, ըզթի
կունս իմ ետու 'ի հար
ուածս․ և զերեսս իմ ոչ
դարձուցի յամօթոյ թը
քանելեաց․ *Քանզի
զոր ինչ մրդկեղէնն չար
չ իւր մրմնբանին, զայս
ընդ նմին գոլով բանն
իւր համարէր ես՛ իսկ
յինքն վերաբերէր․ զի
մեք բանի ածութեանն
հաղորդիլ կարասցուք․
*Նոյն գոյր յոյժ հրաշա
փառ․ զի ինքն էր որ չար
չարիւր, և ինքն որ ոչն
չարչարիւր․ չարչարիւր
չարչարելեան․ քանզի
իւր ինքեան չարչարիւր
մարմնն․ և ինմն 'ի
չարչարելումն էր իսկ ան
չարչարելեան․ *Զ 'ի
բնութե ած ելով բանն
անչարչարելի է․ և ինքն

*Ս.– Լոգիկոսին․

անմարմինն, էր 'ի չարչա
րելումն մարմնի․ և մար
մինն ունէր յինքեան՝
զանչարչարելին բան,
ջնջինչ տկարութե նորին
մրմնոյն․ *Սունէր զայս,
և լինէր այսպէս, զի ըզ
մերս իւր ընկալեալ և
մատուցեալ 'ի զենումն
ջնջեալ ապականեսցէ․
և այնուհետև զիւրայ
նովքն պարապատեալ
զմեզ արասցէ․ առաքելոյն
ասելով, պարտ է ապակա
նութեսս այսմիկ ըզ գե
նուլ զանապականութի․
և մահկանացուիս այսմիկ
զգենուլ զանմահութի․
*Ոչ առաջօքութեամբ
եղեալ այս, քան՝ և մի
լեցի․ որպէս ոմանք կար
ծեցին․ այլ ճշմարտու
թե եղեալ․ զի մարդ լի
նելով փրկչին՝ բոլորի
մարդոյս փրկութի եղև․
քանզի եթէ դրութե էր
իմարմնի բանն ըստ նց,
դրութե ասացեալքն է
րևոյթ լոկ են․ և գտանի
դ ճշթ կար

*Սրբոյն Աթանասի
կարծեօք լինել փրկութ̅
և յարութ̅ մարդկան ·
ըստ մանկական անպարշ
տութեանն։ *Այլ ոչ
գոյր երևոյթ փրկութին
մեր · և ոչ մարմնոյ միայն
միութ̅ ընդ բանին · այլ
բովանդակ իսկ և բոլոր
մարդոյս անձին և մարմ
նոյ եղև փրկութ̅ ճշ
մարտպս նովին բանիւն ։
*Մարդկան ապա բնու
թ̅ գոյր որ առ 'ի Մա
րիամայն ըստ ածեանն
գրոց · և ճշմարիտ էր
մարմինն որ փրկչին · և
ճշմարիտ՝ վն զի մեր իսկ
էր · քանզի քոյր մեր էր
Մարիամ · քանզի ամքն
յադամայ եմք · *Եւ
այսուցիկ ոչ ոք կարէ ընդ
դիմասաց լինել · յիշելով
զոր գրեացն Ղուկաս ·
զի յետ յառնելոյն 'ի մե
ռելոց, կարծելով ոմանց
ոչ նոյն ինքն 'ի մարմնին
որ առ 'ի Մարիամայ՝ տե
սանել զտրն · այլ փոխա
նակ այսորիկ ոգի' տեսա

*Ա Եպիփանիոս ·
նել · ասաց տեսէք ըզ
ձեռս և զոտս · զի ես նոյն
եմ · շօշափեցէք զիս և
տեսէք · զի ոգի՝ մարմին
և ոսկերս ոչ ունի, որպ
զիս տեսանէք զի ունիմ ·
և զայս ասացեալ՝ եցոյց
նց զձեռս և զոտս ·
Սուտ և յանդիմանել
կարէ զորսիշխեցին ի
մարմին և յոսկերս շըր
ջել զտրն · քզի ոչ ասաց
թէ որպ զիս տեսանէք
մարմին և ոսկերս լեալ ·
այլ թէ ունել · զի մի նոյն
ինքն ահա՛ բանն յայն շըր
ջեալ կարծիցի · այլ նա
ունելով զայս · և յառաջ
քան զմահն, և զկնի յա
թեն գոլ հաստատեսցի ·
Արդ՝ այսուցիկ այսպէս
ունելով զայս, աւելի է
յայլոյն ձեռնարկել և
յայտնել ինչ վն նց ·
քանզի մարմնոյն յորում
էր բանն՝ ոչ գոլով միա
նական ածութեանն ·
այլ առ 'ի Մարիամայ
ճշմարտապէս ծնեալ ·
ԵՂ և նոյն

եւ նոյն ինքն բանն ոչ փոփոխեալ յոսկերս եւ ՚ի մարմին. այլ ՚ի մարմնի եղեալ, եւ մարմինն զոր էառ ՚ի կուսէն՝ անքակ էր ՚ի բանն միացեալ. եւ միանալն ցուցանէ իսկ զբընութեցն զանքակութի եւ զմիութի. *Իսկ արդ՝ յայն ինչ դրդուեցան զոր յոհաննէս ասէ թէ՝ բանն մարմին եղեւ, ուստի եւ առ ՚ի յոհաննէ՝ ասացելն թէ՝ բանն մարմին եղեւ՝ զայս ունի միտս եւ ոչ եւ ՚ի նորին նմանս է զայս գտանել, գրեալ է ՚ի Պօղոսէ՝ թէ քս վասն մեր եղեւ անէծք. որպէս ոչ նոյն ինքն եղեւ անէծք՝ այլ զի յաղագս մեր ընկալաւ զանէծս, ասի լինիլ անէծք. այսպէս եւ մարմին լինելով՝ ոչ փոփոխեցաւ ՚ի մարմին. այլ զի մարմին յաղագս մեր ընկալեալ՝ եղեւ մարդ. *Զի ասելն թէ բանն մարմին եղեւ, ըստ ասա

ցելոյն առ ՚ի յովելայ, հեղից յոգւոյ իմմէ ՚ի վր ամ մարմնոյ. քանզի ոչ եւ յանասունս էր խոստումն. այլ միայն ՚ի մրդիկ. յաղգս որոյ եւ որն իսկ եղեւ մարդ. Այսորինակ ասա բանի զայս ունելով միտս, յիրաւի՝ ընդացեն զանձինս իւրեանց ամկն՝ ոյք կարծեն յառաջ քան զՄարիամ գոլ զառ ՚ի նմանէն մրմին, եւ յառաջ քան զնա ունիլ զմարդկայինն ոգի բանին. եւ ՚ի նմին նախ քան ըզգալուստն միշտ գոլ.

*Պատարեսցին եւ ոյք ասեն ոչ գոլ ընդունակ մահու ըզմարմինն. այլ անմահ ՚ի բընութն լինիլ զայս. զի եթէ ոչ էր մեռեալ, որպէս Պօղոս իսկ աւանդէր կորնթացւոցն. զոր եւ ընկալաւ թէ քս մեռաւ ըստ գրոց վասն մեղաց մերոց. կամ

* Սրբոյն Պրոկղոսի

զի մարդ բնաւ յարեաւ՝ եթէ ոչ յառաջէր մե-ռեալ։

* Պատկառեսցին յայժ՝ և որք զմտաւ ածին յանդգնիլ, կարծող գոլ փոխանակ երրորդութե լինել չորրորդութի, ե-թէ ՚ի Մարիամայ զմար-մինն առացեալք։ * Օ՛ի թէ միանգամ առեմք ա-ռեն զմարմինն՝ մնայ երրոր-դութին երրորդութի։ ոչ ինչ օտար ՚ի ներքս ա-ծելով բանին։ * Իսկ ապա եթէ մարդկային առեմք առ ՚ի Մարիամայ զմարմինն, հա՛րկ է օտար եղելոյ ըստ բնութե մար-մնոյն, և գոլով ՚ի նմա բանին, չորրորդութի փոխանակ երրորդութեն լինել յաղագս մարմնոյն յաւելուածոյ։ Իւր զայս այսպէս ասելով՝ ոչ իմանին թէ ինքեանք լինին զոր կեալք։ * Օ՛ի թէպէտ և ոչ ի Մարիամայ ասեն զմարմինն, այլ միանա

* Սրբ. Լուսաւորչին.

կան նոյն ինքն բանին, ոչ ինչ նըւազ ոգւ ունին իսկ ստուգել ՚ի միտս իւրեանց։ մի՛ արդեօք ոգւ խորհելով այնպէս կը՛ծես-ցին. այլ ըստ իւրեանց մտացն ցուցեալք լիցին ասել չորրորդութի։

* Քանզի զոր օրինակ՝ որդի ըստ հարցն միա-նականելով հօր՝ ոչ ինքն է հայր, այլ որդի առ հայր ասի միանական. այսպէս միանական մար-մին բանին, ոչ ինքն բնինէ, այլ՝ այլ առ բանն ասի։ Իւր այդ եղով և Ը̃ նդ̃ երրորդութին չորրոր-դութի։ Ք̃ զի ոչ եթէ Ճշմ̃ և կատարեալ անբաժանե-լի երրորդութին ընդու-նի յաւելուած. այլ ՚ի դոցանէ իմացեալն։ և զի մարդ ապա տակաւին քրիստոնեայք կամիցին կոչել. այլ Ք̃ զԼոյսն ած̃ իմանալով։

* Պարձեալ և յաղ միա-զանզգամութի նդ̃ է Ն̃Ճ̃Ք̃ տեառ

տեսանել. զի եթէ սակս
լինելոյն և ասելոյ ՚ի գիրս
առ ՚ի Մարիամայ գոլ և
մրդկային զմրմին փրկ
չին՝ իմանան փոխանակ
երրորդութեն չորրորդու-
թի, ոպ յաւելուած է
զերոյ մարմնոյն՝ յոյժ մօ
լորին, հաւասարեցուցա
նելով զարարածս արար
չին. և զմտաւ ածեալք
զկատարեալ ածութին
յաւելուած ընդունիլ.
*Ո՛չ գիտացին եթէ ոչ
յաղագս յաւելուածոյ
յածութին՝ բանն եղև
մարմին. այլ զի իւր ա-
ռեալ նորս գործեսցէ
զմարմինն. և ոչ դրձլ զի
պայծառասցի բանն յա
ռաջ եկն ի մարիամայ,
այլ զի զմրդկայինս ազգ
փրկեսցէ՛. *Ո՞պ ապա
կարծեն ՚ի ձեռն բանին
փրկել զմարմինն և կեն
դանացեալ յաւելուած
յածութի բանին առ
նել. մանաւանդ թէ նոյն
իսկ մարդկութես մեզ

յաւելուած եղև բանին
որ առնա հաղորդութի
և միաւորութի. քանզի
՚ի մահկանացուես՝ եղև
անմահ. և շնչաւոր գո
լով՝ եղև հոգևոր. և
յերկրէս եղեալ՝ Է երկ
նայինս եղ ՚ի վեր դրունս.
*Իսկ արդ՝ երրորդու-
թի և առնլով բանին ըղ
մարմինն ՚ի Մարիամայ է
երրորդութի. ոչ յաւե
լուած ընդունելով և ոչ
բարձումն ինչ. այլ միշտ
կատարեալ է և յերրոր
դութն միածութի ճա
նաչի. և այսպէս յեկեղե
ցւոջ միածութի քարո
զի հայր բանին.
*Իսկ ապա աստուստ լը
ռեալ դադարեսցին
այսուհետև որք երբեմն
ասէին զառ ՚ի Մարիա
մայն յառաջեկեալ մար
մին՝ ոչ գոլ զնա քն և առ
ևած. զի եթէ ոչ ածէր
ի մարմնի՝ զիա՞րդ իսկ յա
ռաջ եկեալ ՚ի մարիամայ
կոչեցաւ Էմմանուէլ՝

*Սրբոյն Ոսկեբերանի
որ թարգմանի ընդ մեզ
ած. *Նաև կամ որպէս
իսկ Պօղոս զի եթէ ոչ
բաններ ՚ի մարմինն՝ հը
ռոմայեցւոց գրեր ա
սելով. յորոց և քս ըստ
մարմնոյ. որ է ՚ի վր ամե
նայն ած օրհնեալ յաւի
տեանս. ամէն.

*Խոստովանեսցին ապա
և որոց յառաջագոյն
ուրացեալ ըզխաչելեալն
գոլ ած վրիպեալ, հաւա
նելով բոլորից ածաշունչ
գրոց. և մանաւանդ թով
մասու՝ յետ տեսանելոյ
՚ի նմա զնշան բևեռացն
ասելով՝ տր իմ և ած իմ.
*Քանզի ած և տր փա
ռաց գոլով որդի, գոյր
յանարգուն և յանպատ
ւութն բևեռեալ ՚ի խա
չին. և մարմինն չարչա
րիւր՝ ձգեալ ՚ի վր փայ
տին. ուստի և ստորաթո
րեալ իջանէր ՚ի կողից
նր արիւն և ջուր. տա
ճար բանին գոլով լցեալ
ածութեն. *Սքայնրկ

*Մար Եպիփանոս.
և արեգակն իբրև ետես
զարարիչն իւր ՚ի թշնա
մանել մարմինն՝ ոչ համ
բերեալ՝ զճառագայթն
յինքն զըսպեաց՝ առնե
լով խաւար ՚ի վր երկրի.
և նոյն ինքն մարմինն ու
նելով բնութն մահկանա
ցու, յարեաւ ՚ի վեր Գ
զբնութն, ՚ի ձեռն որ ի
նմա բանին. եւ էհան՝
և էառ ըստ բնութն յա
պականութե. վս զի ըղ
գենլով ՚ի վեր Գ ըղբան
եղև անապական.

*Իսկ յաղագս դանդա
չելոյն ոմանց և ասե
լոյն, թէ ոչ առ իւրա
քանչիւր ոք եղեալ ՚ի մար
գարէսն բանն, նոյնգու
նակ ոչ ՚ի միոյ ուրուք
՚ի մարդկանէ, ՚ի մարիա
մայ եկն բանն, աւելի է
մերկացուցանել ինչ.
յայտնի ունելով զանմը
տութն նց ըստգտանս.
*Ո ՚ի թէ նոյնպէս եկն՝
յոյր սակս ՚ի կուսէ. այլ
ոչէ նա յառնէ և ՚ի կնո
ՆՃԴ ջէ.

*Սրբոյն Աթանասի

ջէ. ք̃զի այսպ̃ս իւրաքան չիւր որ ՚ի սրբոցն ծնաւ. կամ վ̃ն էր այսպէս եկեալ բանին. իւրաքանչիւր ու րուք նց̃ մահ՝ ո՛չ առ վ̃ մեր եղեւ. այլ միայն սո րայս. կամ Հիմ իւրաքան չիւր ուրուք գալով մար գարէիցն՝ բանին միայն առ գալուստ. վասն զի միայն որ առ ՚ի Մարիա մայն՝ որպէս միանգամ ՚ի վախճան յաւիտենից ե կեալ. կամ յո՞յր սակս այն պէս գոլով նր ո՛չ եկն յա ռաջին սուրբսն՝ յամենե ցունց յայլոցն մեռեալք ո՛չ եւս յարեան. իսկ որ առ ՚ի Մարիամայն՝ նա մի այն յարեաւ յերրորդ աւուր. *Կամ է՞ր վ̃ն. թէ ըստ նմանութ̃ն այլոց եկն բանն՝ ասի նա միայն որ ՚ի Մարիամայ՝ Էմմա նուել. ո՛չ մարմնոյն լը րութ̃ ածութ̃ն ծնեալ ՚ի նմանէ. ք̃զի Էմմա նուել թարգմանի՝ ընդ մեզ ա̃ծ. *Կամ է՞ր վ̃ն.

*Առ Եպիկտետոսն.

եթէ նոյն գունակ եկն իւրաքանչիւր որ ՚ի մար գարէիցն ուտելով եւ ըմ պելով եւ վաստակելով եւ մեռանելով, ո՛չ առ նոյն պէս ուտել եւ ըմպել եւ վաստակիլ եւ մեռանիլ. այլ միայն յայնր վ̃ն՝ որ ՚ի Մարիամայն. *Բան զի զոր ինչ մարմին նր չարչարեցաւ, զայս ո՛չ իւր ինքեանն բանն առ չարչարիլ. եւ այլոցն ամե նեցունց ասացելոցն թէ՝ ծնան եւ եղեն *Իսկ որ ՚ի Մարիամայն՝ յաղագս նր առ թէ՝ Բանն մար մին եղեւ. *Ուստի ցու ցել թէ առ այսն ամենե սեն յաղագս մրգ̃րէանա լոյն լինէր բանն. Իսկ ՚ի Մարիմայ՝ նոյն ինքն բա նին մ̃րմին առնլով յառ̃ջ եկն երեւել մ̃րդ, բնութ̃ եւ էութ̃ բան գոլով ա̃յ. Իսկ ըստ մարմնոյ՝ ի զա ւակէ Դաւթի եւ ի մար մնոյ Մարիամայ եղեալ մարդ. ո̃պ ասաց Պօղոս.

ՆՃՆ *Օ սա

Սրբոյն Լուսաւորչին

* Զսա՛ հայր եցոյց ՚ի
հոսանսն յորդանանու
և ՚ի լերինն՝ ասելով՝ դա՛
է որդի իմ սիրելի՝ ընդ
որ հաճեցայ. * Զսա՛
արիանոսքն ուրանան.
իսկ մեր ծանուցեալ՝ եր
կրպագեմք. ոչ բաժա
նելով զորդի և զբանն.
այլ զնոյն ինքն բանն գի
տացեալ զող որդի. ո
րով ամ եղև և մեք փըր
կեցաք.

* Սորոյ զարմացաք
թէ՝ զի՞ իսկ բնաւ
՚ի ձեզ յաղագս այսպիսի
յայտնի և երևելի իրաց
եղև բանակռուին.

* Այլ շնորհք այ. զի
որ չափ տրտմեցաք
հանդիպել գրելոյս՝ նոյն
չափ ուրախացաք ՚ի մեր
կատարման սոցա. * Բան
զի հանդերձ խաղաղու
թե յուղարկեցան խա
ղաղացեալք ՚ի մեր խոստո
վանութե բարեպաշտ և
ուղղափառ հաւատոյս.
* Զայս ահա և իմ ոչ

Առ Լուսաւորիչն.

յորժ յաջողոյն զմտաւ
ածեալ հաւանեցոյց զը
րել զսակաւ խոկացեալ
մի գուցէ առ ՚ի լռութէ
տրտմութի փոխանակ ու
րախութե լիցի որոյ ՚ի
միաբանութէն ընդպատ
ճառս ուրախութե ընձե
ռեն մեզ.

* Արդ՝ աղաչեմ այսու
հետև՝ նախ և առա
ջին ընդ քո երկիւղածու
թիւնդ, և երկրորդ ան
դամ զլսօղսն այսոցիկ,
հանդերձ գիտակցութեամբ՝
ընդունիլ զայսոսիկ:
* Իսկ եթէ ինչ պակաս
գտցի առ ՚ի լրումն բա
րեպաշտութե՝ զայն ուղ
ղել և ծանուցանել ինձ.
* Իսկ ապա թէ ոչ որ
գէտ եղելոյ բանի, կամ
կատարելապէս գրել, թո
ղութի՝ առնել ամենե
ցունց մերոց յաղագս ա
սացեալ տկարութեն.
* Ողջոյն տուր ամ սէց
՚ի Տէր * Որում փառք
յաւիտեանս. ամէն.

ԷՃՂ ԱՍ

*Յովն Սրբոյ

*ԱՍՏՈՒԱԾՈՒԹԵԱՆ

[illegible]·

Այս ինչ կայ 'ի սմա·

*Վասն որ՝ [illegible]

Գլուխ, Ա.

*Վասն որ՝ [illegible]

Գլուխ, Բ.

*Վասն որ՝ [illegible]

Գլուխ, Գ.

*Վասն որ՝ [illegible]

Գլուխ, Դ.

*Վասն որ՝ [illegible]

Գլուխ, Ե.

*Վասն որ՝ [illegible]

Գլուխ, Զ.

*[illegible]

*Վասն որ՝ [illegible]

Գլուխ, Է.

*Վասն որ՝ [illegible]

Գլուխ, Ը.

*Վասն [illegible]

Գլուխ, Թ.

*Վասն [illegible]

Գլուխ, Ժ.

*Վասն [illegible]

Գլուխ, ԺԱ.

*Վասն որ [illegible]

Գլուխ, ԺԲ.

*Վասն որ՝ [illegible]

Գլուխ, ԺԳ.

ԵՃԷ Վասն

*Յոյժ Սիրոյ

*Վասն զի՝ բանն չէր մարմնանալոյն Ձեռաց առաքման, յաբոյցոյց 'ի Գերոյ.

Գլուխ, ԺԳ.

*Ինոյն խորհուրդ.

Գլուխ, ԺԴ.

*Նոյն 'ինոյն խորհուրդ.

Գլուխ, ԺԵ.

*Վասն զի՝ ոչ առաքածա շփեալ մարդէ ամ.

Գլուխ, ԺԶ.

*Վասն այսր խորհրդածութեան.

Գլուխ, ԺԷ.

*Վասն զի՝ առաքած աստ ամ, յառաջելոյ բանս.

Գլուխ, ԺԹ.

*Վասն զի՝ առաքածէ ամ.

Գլուխ, Ի.

*Վասն զի՝ շիարգիմացոյց շբանն մարմին եղեւ՝ և բնակեցաւ 'ի մեզ.

Գլուխ, ԻԱ.

*Սատենիս.

*Վասն զի՝ շիարգիմացի ածածին՝ հոյան մարիամ.

Գլուխ, ԻԲ.

*Վասն ամ՝ փոխացութեանս յառաքածածուն գրոց.

Գլուխ, ԻԳ.

*Վասն զի՝ առաքած և մարդ առնի սրնատոս.

Գլուխ, ԻԴ.

*Վասն զի՝ հորհորանին ամ մոյ առին և ոչ երկուս.

Գլուխ, ԻԵ.

*Վասն զի՝ մարդկայինսն ոչ փորձեցաւ առին բանին.

Գլուխ, ԻԶ.

*Թուուշը ոբերեայ ամ մեն հիւրեշ, փոխն այլ և այլ խնդրոյ.

Գլուխ, ԻԷ.

*Թուուշը ոբեոյն հիւրեշ 'ի լուծման խնդրոյն որ բերեալ.

Գլուխ, ԻԸ.

* Յաղ Արքայ

* Թառուղը արքայն նիարզի ա-
ըէոտրոս ըադաւոր, զեան
զառնին.

* Գլուխ, ԻԹ. *

* Թառուղը արքայն նիարզի ա-
ըադաւհին եւտոնիա,
նին ըէոտրուի.

* Գլուխ, Լ. *

* Յորում զեան հնաղանդա-
ըէանն ծրխայ
ոի.

* Գլուխ, ԼԱ. *

* Յորում եւ զեան արքէլոյն և
ծահանայութեանն ծրխա
տոսի.

* Գլուխ, ԼԲ. *

* Յորում եւզեան փառս առն
լոյն տէառն յիսուսի ծրխա
տոսի.

* Գլուխ, ԼԳ. *

* Մատենիս.

* Յորում եւ զեան յառնէլոյն
ծրխատոսի 'ի մեռելոյ
փառօք հօր.

* Գլուխ, ԼԴ. *

* Յորում յաւօը հանգա
նորդայն առա
յեալ.

* Գլուխ, ԼԵ. *

* Թառուղը արքայն նիարզի ա-
ծորան ըէոտրուի. յորում զնայ
ուըիանց արքայ հայրն.

* Գլուխ, ԼԶ. *

* Թառուղը արքայն նիարզի ա-
ըէոտրոս ըադաւորն. զեան
ողղակառ հաստոյ.

* Գլուխ, ԼԷ. *

* Թառուղը նորին առ նոյն,
յէա տառնալոյն 'ի ասուրբ
ծողովոյն եփեսոսի.

* Գլուխ, ԼԸ. *

ԵՃԹ Թառուղը

*Յ[illegible] Ա[illegible]

* Թուղթն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

* Գլուխ, ԼԹ. *

* Թուղթն [illegible]
[illegible]
[illegible]

* Գլուխ, Խ. *

* Թուղթն [illegible]
[illegible]
[illegible]

* Գլուխ, ԽԱ. *

* Թուղթն [illegible]
[illegible]
[illegible]

* Գլուխ, ԽԲ. *

* Թուղթն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

* Գլուխ, ԽԳ. *

* Ս[illegible].

* Թուղթն [illegible]
[illegible]
[illegible]

* Գլուխ, ԽԴ. *

* Թուղթն [illegible]
[illegible]
[illegible]

* Գլուխ, ԽԵ. *

* Թուղթն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

* Գլուխ, ԽԶ. *

* Թուղթն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

* [illegible] *

* Յնծացայ ես 'ի բանս քո · որպէս որ գտանէ աւար բազում.

ԵՃԺ Յի

*Յիշատակարան

* Յիշատակարան Սրբոյ Մատէի Յովհաննէ՛ * Խաչատուր Վարդապետէ՛:

ԱՌ ԱԾ ԱՆԵղին. անսկիզբն իսկականին. անծին ծնողին. ծնողի և պատճառի ծնիցելոյ բանին. աներբ և անժամանակ Լ.ին. * Նա՛ համագոյ ծնողին ծոցածին Միածնին. առ մեզ թափեցելոյ կենարարին տ̃ն յի̃ քի̃. * Նա՛ բղխեցելոյն ի Հօրէ, Որդւոյ փառակցի, Հոգւոյն ճըշմարտի. * Ա.յ ամենակալի. երից անձնաւորութեն և միոյ բնութե. Տէրութե և համափառ Ա.ծութե սրբոյ Երրորդութեն. Հօր և Որդւոյ և ս̃բ Հոգւոյն. յարաձգական և մշանջենաւոր՝ անսահման և անվախճան յաւիտենիւ. Ամէն:

*Սրբոյ Մատենիս:

* Արդ՝ ի գլուխ կատարման, և՛ ի յանդումն աճառման Ա.ծաբուղխ և Ա.ծաձիր՝ Տիրապարգև և հոգիանորդ՝ մ̃ծամերձ և Ա.ծարեալ՝ ուղղադաւան և ճշմարտասոյց ս̃բ Կտակիս, և մ̃ծաբանեալ ս̃բ Մատենիս,

* Նախ և առաջին՝ փոքր ինչ առատադրեսցուք ըստ կարի մերում ըղպատճառ աննիւթ գոյաւորութե սորին՝ յառաջաբուղխ շնորհաց Հոգւոյն սրբոյ. բղխեցելոյ ի Հօրէ սրբեցելոյ և մաքրեցելոյ՝ Սրբազանի և մ̃ծամերձ եղելոյ, Լորիցս երինելոյ և երջանկի Ա.ռն Ա.յ, մեծ Քահանայապետին և սուրբ Հայրապետին Տեառն Կիւրղի Աղէքսանդրացւոյ. Յաջորդի Առաքելական Աթոռոյ ս̃բ Աւետարանչին Մարկոսի.

* Արդ՝ ի լրում բոլորի

Է Ճ Ժ ա̃ տնօ

* Յիշատակարան

տնօրինէին մեծ խորհրդ
դոյ՝ Ս.Յ Մարդացելոյ
և մերոյս միացելոյ՝ բնու
թի անձնաւոր առ՝ ի կու
սէն առնլոյ, և անբաժ
մութբ՝ միով բնութբ
առ Հայր վերացելոյ·
կտակ կենաց հաստատել
և պատուէր անվրէպ խ
րոց ընտրելոց սրբազա
նից աշակերտացն տրուել
աւետեացն Հօր սպասել
առ՝ ի զգենուլ զօրու
թի՝ ի բարձանց։ * Իսկ
յետ ընդունակութեան
երկնաւոր պարգևացն
Հոգւոյն սրբոյ եկաւո
րութեն առ նոսա, և հանգ
չելոյ՝ ի նոսա հրեղէն լեզ
ուօք, առին հրաման՝ ի
Հոգւոյն սրբոյ՝ քարոզել
զբանն կենաց, և զծա
գումն փառաց Միած
նին՝ ի Հօրէ։ * Սոքա և
ընթացան անխափան գը
նացին յորոտ տիեզե
րաց, լուսաւոր բանին
և կենարար վարդապե
տութբ. և Ս.Ծահրաշ

* Սրբոյ Մատենի։

նշանօք գրաւելով ըզ
հեթանոսս՝ ի հաւատս
ճշմարտութե. և՝ ի խա
ւարէ՝ կռամոլութե՝ ի
լոյս ածգիտութե. եր
կրպագուս առնելով
Սրբոյ Երրորդութեն
և ժառանգորդս երկնից
արքայութեն։ * Եւ
թէպէտ սոքա այսպիսւոյ
և այսքան բարեաց եւ
փրկութե առիթք և պատ
ճառք եղեն ազգի մարդ
կան, այլ ոմանք՝ ի սոցին
սպասաւորաց արմատ դառ
նութե՝ ի վեր երևեալք՝
յոգունց պատճառ ե
ղեն կորստեան. և քակ
տումն հաւատոց ճշմար
տութե. որք սըպրդեալ
մուծին հերձուածս կո
րըստեան. ըստ ասելոյն
Յօհաննու թէ՝ ի մէնջ
ելին ոչ՝ ի մէ ընտրելոցն
որդին կորըստեան. և ի
սոցունց՝ հեմենոսն. և
փիլիտոսն. և դեմաս.
նա և նաւատիոս. և պղծն
արտեմոն. և այլք բա

ԵՃԺԲ զումք։

*Յիշատակարան

զումբ. *Ոմանք զ հասա
րակաց յարութիւն ուրա
նալով. և ոմանք զխոստ
վանութիւն և զմր. մկր
տութիւն բառնալով. և
այլ յոլով չարեաց նը
պաստ լինելով *Իսկ յետ
բազում ժամանակաց,
ոչ միայն յարտաքին փի
լիսոփայից՝ այլ և՛ ի մերս
եկեղեցւոյ վարդապետաց
եղեն գայլք ապականիչք
հօտին Քի. որպէս և նո
միոս. և արիոս. և հոգե
մարտն մակեդոն. նա և
երիցս թշուառեանն
պիղծն և անիծեալ՝ մար
դադաւանն դեստորիոս.
*Սակայն ըստ առելոյ հո
գեպատումն առաքելոյն.
թէ ոչ տն զօրութեց թո
ղեալ էր մեզ զաւակ՝ ի
սիոն, չար քան զսոդոմ
լինէաք. որք են հայք
հերձուածողաց. այլ որպ
նոքա արբունեալք չարին
գոլով, և՛ ինմանէ զօրա
ցեալք յանպարշտութի՝
ւ եկեղեցիս ուղղափա

Սրբոյ Սատենիա.

ռաց մարտ եդեալ պա
տերազմէին, նմանապէս
՝ի հոգւոյն սրբոյ ընտր
եալք և զօրացեալք ըս
պառազէնք հաւատոյ և
ախոյեանք եկեղեցեաց,
Հոգեկիրք և ածընկալք
Հարք և Հայրապետք
աբեղերաց, և Լ.ծաբան
Վարդպտք՝ ջատագովք
Ճշմարտութեն երևեցան
յիւրաքանչիւր ժամա
նակս. *Որք հերքեալ և
մերժեալ հալածեցին ըզ
հոյս հերձուածողացն
ապականիչ գազանացն՝ ի
գաւթէ ոչ խաշանց բա
նաւոր գառանց. որք ոչ
մտին ընդ դուռն ոչխա
րաց. այլ ընդ այլ ելին.
վս զի գողք էին և աւա
զակք. որք ըստ արժա
նեացն յարդարադատ դա
տաւորէն ընկալան ըզ
վճիռ պատուհասի՝ առ
հաւատչեայ հանդերձեալ
տանջանացն. և որք նո
ցին կամակիցք եղեն.
*Իսկ երանելի և սուրբ

ՆՃԺԴ Սար

* Յիշատակարան

Վարդապետք արժանա
պատիւ փառօք փառաւո
րեցան յերկրաւորացս
և յերկնայնոցն. * Որ
ևս գերազանց փառօք
փայլեցաւ գեր քան զամ
վարդապետս եկեղեցւոյ.
Ախոյեան և Ըմբշամարտ
Հաւատոյ վերաձայնիւր
յամենեցունց մակադրա
կան անուամբ. * Որ ևս
քան զևս քաջապէս մար
տեաւ ընդ դէմ պղծոյն
Նեստորի երկաբնակի ան
պարշտի. * Որ և բա
զում անգամ ՚ի ձեռն նա
մակի խրատեաց զնա դա
յուղղութի. ՚ի բաց թող
լով զանպարիշտ և զան
ած հայհոյութին. որոյ
ոչ հաւանեալ ճշմարտու
թենն. այլ ՚ի նմին կացեալ
յամառութե. * Վասն
որոյ սուրբն նզովիւք՝
սրով հոգւոյն սրբոյ՝
կտրեաց ընդ մէջ. և ՚ի
բաց էառ ՚ի նմանէ զպա
տիւ քահանայութեանն
և հրամանաւ Արքային

Սրբոյ Սատենիա.

Թէոդոսի բարեպաշտի
հաւաճեցաւ ՚ի մետաղս.
և անդ սատակեցաւ չար
մահուամբ ըստ արժա
նեացն. * Նաև բանն այ
աճէր և յճխէր ՚ի ձեռն
երանելւոյն որ և գրեաց
նամակ օրհնութե և կը
տակ հաստատութե առ
բարեպաշտն Թէոդոս.
և առ քերսն նորին առ
Քնասէր Թագուհին
հաստատուն կալ ՚ի հա
ւատսն ճշմարտութե,
որ ՚ի Տր մեր Յս Քս.
և մի խոտորել ՚ի չար ա
ղանդս նորին. * Նաև ու
սոյց նոցա զհանգամանս
ճշմարիտ դաւանութե
յաղագս Բանին մարդա
ցելոյ. եթէ մի է Տէր
Յս Քս. և մի է բը
նութի նր. և դրձլ մի է
բնութի Բանին մարմնա
ցելոյ. և այսպիսի յոր
դակի ճառիւք խրատեց
զնս. * Որք կան արձա
նացեալք յայսմ Սատե
նի. * Նա և ծանեաւ

*Յիշատակարան

Հոգւոյն սրբով, ըստ
Նմանելի Առաքելոցն
Պետրոսի և Պօղոսի,
եթէ յետ իւրոյ ելանե
լոյ յաշխարհէս՝ գայցեն
արք՝ որք խօսիցին զնոյն
հայհոյութի․ յաղագս
որոյ փոյթ յանձին կա
լեալ ըստ ըղձքաջ հովիւ
դնելով զանձն 'ի վերայ
հօտին ՔԻ․ *Որ և
սկիզբն արար ոչ ԿԱ
ՏԱԿԻՍ վն անճառ
մարդեղութե և մարմ
նաւորին անօրէնութեան
Միածնին Հօր՝ յաղագս
մերոյ փրկութեան․ ըս
կիզբն առնելով 'ի տնօրի
նական անուանցն․ որք
յերէն և 'ի գործոյն կո
չեցեալք եղեն, և 'ի մի
բնութի միաւորունեց․
*Եթէ զի՞նչ է ՔՍ․
*Եւ զի՞նչ Օծեալ․
*Զի՞նչ ՅՍ․ *Եւ
զի՞նչ Էմմանուէլ․
եւ այսպէս 'ի երկար բա
նիւք և խորին քննութ
հաստատելով զանքակ և

Սրբոյ Մատենիս․

զանբաժանելի միաւորու
թե միոյ բնութե բանին
մարմնացելոյ․ *Որ եւ
բազում մասամբ և պէս
պէս օրինակօք և յոլով
վկայութբ հաստատեալ
զանբաժանելի միաւորու
թիւն միոյ բնութեան
Տեառն մերոյ Յիսու
սի ՔԻ․ *Որ և պարա
պեալ եւս ոմ ընդդիմա
ղական առարկութեց․
առ 'ի կարկումն և 'ի պա
պանձումն երկաբնակ
աղուեսաբարոյ փընտեռ
նաքատակ հերձուածո
ղաց․ *Որ և զպարա
պումն վկայութեց յածե
լէն գրոց որ իսմ 'ի
վր ոչին յորջորջել վն զի
ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ
կոչի սա 'ի մանկանց եկե
ղեցւոյ․ *Որ և յոլով
բանիւք և երկար ճա
ռիւք առարտեաց զսա
'ի թիւս քառասուն եւ
վեցից․ յանդելով խոր
հրդական համարով․ զի
ջումն Բանին Այ առ
նձժե մերս

*Յիշատակարան.

Մերս փրկութի , 'ի վեց երրորդում դարուն յաղագս 'ի վեց երրորդումն անուր ստեղծեալ մարդոյն , 'ի քառից գոյացեալ նիւթոց .

* Որև խորհրդաբար իսկապէս բերեալ անարտումն սորին ըղդոյութիւն մերոյ բնութես . և զնորոգումն վերստին կենդանութեան 'ի ձեռն եկաւորութե բանին .

* Որև յիշատակ բարեաց և գանձ անկողոպտելի շնորհեալ ըղսամանկանց սիոնի . նա և ջահ անշիջանելի յաւէտ լուսատու հայաստանեայց եկեղեցւոյ , Ճշմարտախոհ և ուղղադաւան մերոյին հաւատոյ .

* Որև բերեալ եղև 'ի մայրաքաղաքէն կոստանդինու պօլսէ 'ի հայս . 'ի ձեռն երանելի վարդապետին Պսակ անուն և մեծ նահատակին Տր Ստեփաննոսի Սիւնեց Եպիսկոպոսի . 'Ի փառս Քի . Այ մերոյ օրհնելոյն յաւիտենս . Ամէն .

*Սրբոյ Մատենիս.

Բ. ԷՃԻԷ Ր.-

* Բան Նուրբաշեան Սա տառքն Աբուրեղ.

* Սա երջանկաշաւր Սարք հայրն հա- րեղ.
փայլեալն 'ի մարմնի Որպէս ըղձի- րեղ.

Սա ծան հօտին հովիւ սրբա զան.
վրդխտող անքուն ակմբ արթնա կան.
իբր անհնգատ ցուպ 'ի ձեռին կանգնա կան.
երից քառից գըտար հանգոյն և նը ման.
*Ոչ ահորդակից կենաշաւիղ անդրան կաց.
առաջնորդաց և քաջ հովուացն երջան կաց.
կացեալ 'ի գլուխ լերին բարձու ակնա բաց.
եղեր աղգօղ կողոպտողին պատրա նաց.
*Սերման մէջ կենաց բանին ժիր մը շակ.
հապայացեալ հանապազորդ 'ի վաս տակ.
որ ակօսեալ ըզբանական ագա րակ.
կակղացուցեր լինիլ հոգւոյն ընդու նակ.
*Որոմնախիլ քաջ երկրագործ յորաշ խատ.
յայգւոջ էին որ 'ի տեառնէ' ցանկա պատ.
յորմէ հնձել ըզտուենկ չարին դառնա մատ.
բարձեր 'ի մէնջ ըզբիծ նորին և զա րատ.
*Խուրթակնաւ աննիւթապէս փայլե ցար.
զի 'ի մարմնի անմարմնապէս վարե ցար.
որ և յաւէտ վարդապետեալ ուքնե ցար.
և մեզ վարժիչ և հրահանգիչ յայտնե ցար.
*Բէնահաւաք ընտրեցելոց համըն թաց.
նախանձայոյզ ճշմարտութեան օրի նաց.
և ըստ մէջ մաքրախորհուրդ տեսո ղաց.
ցանուցանող աստուածակամ պատգա մաց.

Եճժը Բա

*Բան Ներբողեան Ս. Աստուածածնի.

*Բաբէական ճառագայթիւք անհա սին.
գերանըշոյլ ծագմամբ լուցեալ ՚ի յան ձին.
Նոր սամուէլ ՚ի քահանական խորա նին.
այր ըստ սրտի ամենակալ արար չին.
*Նափորտակիր մեծ քահանայ աստու ծոյ.
հազարապետ անքըննելւոյն խորհըր դոյ.
և ըստ ըմբռն վերաձայնման համբա ւոյ.
ան յաղթելի սուրբ ախոյեան հաւա տոյ.
*Սորովաբան ըսպառազէն յաղթա լանջ.
՚ի մենամարտ պատերազմին ան նա հանջ.
յորմէ ահա ծըփման գերին մըտա տանջ.
յոյժ թալկացմամբ լըքեալ եղև ՚ի բար բանջ.
*Պատգամաւոր սբյ հոգւոյն բարձրե լոյ.
քաջազինեալ ընդ դէմ չարին հերձուա ծոյ.
հարեր ըզնա քարամբ քոյին հանճա րոյ.
որպէս դաւիթ ըզ գողիաթ ՚ի պար սոյ.
*Յիւսել ՚ի մի անտարաձայն խորհըր դով.
գերազանցեալ յերկրէ հոգւով և մարմ նով.
որպէս ոսկի փորձեալ գըտար իբր ՚ի բով.
մաքրատեսիլ ընդելուզեալ մարգար տով.
*Բաբուն արի յանդիմանիչ ան ուղ ղից.
անդէպ գիւտիւք այլաշաւիղ մոլեդ նից.
թափող դառանց ՚ի գայլական արկա ծից.
խուն և ցուցող կենաց ուղի ընդ հան րից.
*Նորադընթաց ներ միշտ ի վայր հակո ղի.
յերկրոսին մի յոգնահանճար յիրա ւի.
բիւր գովութ հեղոյդ անձին յարմա րի.
և ոչ ի մէնջ այլ յաստուծոյն համայ նի.

ԵՃԺԹ Գ։

*Ո–ն Նւէրբ·ղէ–ն Ա– Մ–րի Կյ ի–րէ։

*Ղօղանջողին բերանափակ կըշտամ բիչ·
Եւ նենգողին բացէ՛ իբրայ հալա ծիչ·
Իսկ համբակաց եկեղեցւոյ հրահան գիչ·
Զարդացուցիչ հըմտացուցիչ և վար ժիչ։

*Երկամիրեալ յապարիսի իմաս տից·
Մրճով յերկրի հոգւով 'ի պարս անմա հից·
Արդարև իսկ ծծմամբ հոգւոյն հոգե լից·
Եւ կենդանւոյն խաչեցելոյն՛ խաչա կից։

*Պահպանայգւոյ եղեալ նորոյս ադի նայ·
Ջանից տեւօղ սուրբ հաւատոյս 'ի վե րայ·
Եւ տաղանդոյն որ յերկրորդէն ադա մայ·
Շահողապէս հաւատարիմ պաշտօն եայ։

*Իբրև ըզփող ահագնաձայն գոչո ղի·
Ըստ եսայեայ կայծակնասուրբ տեսո ղի·
Ելեալ 'ի ծայր լերին նորոյս սիո նի·
Բարձրացուցեր ըզ բարբառ քո ըղձա լի։

*Սուրնծանօթ սիրով յարեալ 'ի յի սուս·
Ըստանձնելով ըզ փայտ վշտին 'ի քոյդ ուս·
Անհետընթաց ճանապարհաւ 'ի ծո վուս·
Թեւապարեալ առ միացար յերկնա չուս։

*Առուցելոյն 'ի կրկնակին բըղխ մանէ·
Որ յանխախուտ և հաստատուն հիմա նէ·
Տընտես շնորհաց յածակոյս կողմա նէ·
Եւ քաւութի̄ մեզ ընձեռող 'ի նմա նէ։

*Ուռ արմատոյ կենաց որթոյն ճըշմ̄ր տի՛·
Զորոյ ըզ տիպն 'ի քեզ բերեր հաւա տի՛·
Յարիական գործ քո յայսմիկ հանդի սի՛·
Հայըրն լուսոյ աստուածապէս փառա րի՛։

* Բան Ներբողեան Տն Սուրբն Կիւրեղ.

*Պարապելով ածայնոց Պարապ մանց ·
պատասխանիս պատրաստեցեր պահանջ մանց ·
իսկ և մախից և ապընկալ դանդաչ մանց ·
չետուր ինչ Թոյլ պորողորէն ձըգել ցանց ·
*Որսորդ հրմուտ սկյն ոչ իսկ իծո վու ·
ոչ ըուղակաց կենացն եղրող և հա տու ·
այլ 'ի վիճակ կենդանութեան 'ի մա հու ·
որք շընչայինք նոցին ելով հոգե տու ·
*Ախնհողոսին որ յեփեսոս ժողո վեալ ·
առ 'ի միջի հանդիսապէս երե ւեալ ·
աստուածածին ըզ մարիամ դաւա նեալ ·
և յատենին ըզմիածինն ասա ցեալ ·
* Նպերանին ապարասան ապա զէն ·
ընկճեալ եղև 'ի քոց նետից հարմա նէն ·
և մերժեցեալ քոյով բանիւ 'ի պատ ւէն ·
ըզ իւրն էառ յամէն իրաւ դատո ղէն ·
*Գենջէկ քոյոց անըստերիւր ուսուց մանց ·
զոր ըմփածար 'ի ձեռն երկար տաժան մանց ·
մաքրեաց ըզ մեզ 'ի գարշատիպ աղտեղ մանց ·
և'ի զաղիր ժանկատեսակ երեւ մանց ·
*Ին երանեալ հգուփ ըզ քեզ յօրի նեաց ·
յանետարան որդւոյ իւրոյ որո շեաց ·
իբր ըզ դըղեակ և աշտարակ հաստա տեաց ·
և Թալպիոլթ հաստախարիսխ հաստա տեաց ·
*Բանքարաշահ ազնիւ ծառայ քրիս տոսի ·
հոլիւ հօտին նըման մեծին Պետ րոսի ·
և ըստ սըրբոյ երանելւոյն Պօ ղոսի ·
անօթ հոգւոյն կըրօղ անուանն Յի սուսի ·

ԵՃԻԱ Սու

*Ի Նոյն Նորընծայեան Ռ.— Սուրբն Աթոռէ.

*Սուսերբ հոգւոյն զոր ը̃ մէջքո իսկ ա ծեր .
զերկայեզուն հատեալ իբաց կլորե ցեր .
զոր ՚ի հօտին տեսչութենէն մերժե ցեր .
և ըզ Յիսուս մի և միայն ծանու ցեր .
*Աղեքսանդրէն սաստիկ հոսան և յորդ գետ .
օրէնսուսոյց ճշմարտութեան վարդա պետ .
գիտնականաւ իբր ըզ վտակ յորա հետ .
ածարեալ քրիստոսազդեաց հայրա պետ .
*Նանձին սրբոյդ օթագայնել շնորհա տուն .
իսկ ուսումամբ արար ըզ քեզ աճե ցուն .
որ ըզ պըտուղն արդիւնական գերբե ղուն .
ընծայեցեր տեառն աստուծոյ յաճա խուն .
*Դաստիարակ ամենեցունց աննա խանձ .
անճառելոյն իմաստութեան ունօղ գանձ .
՚ի վերայ հարցն աւանդութե մըշտա խանձ .
եւ կործանիչ բացէլ շըրթանց կապօղ սանձ .
*Ռուպ ևնըրաւ մերոց լեզուաց աղօտ բան .
սրբոյդ անձին չէ՛ ՚ի գովեստ բաւա կան .
զի քոյդ պիտեաց վերնաբնապէս կայաց ման .
ոչ պատկանի երանութիւն մարմնա կան .
*Իսկ թէ գտցի շնորհս երջանկիդ առա ջի .
ներեա իմոց սըխալանաց յայսմ եր գի .
և աղաւեա ըզ յուսատուն ամե նի .
զի յիմաստից մանկինչ և մեզ շնորհես ցի .

Ծ՛Ճիէ̃ Դ.ար

* Պարգեւալ լուսոյն փառքին ճառ առի ·
ակն Լիբրեան բանեալ առ առի ·
յոյժ անուն անպիտ նի ·
ուրբ այր անուն երգաքա նի ·

Ո՛վ երջանիկ Տէր ո՞ք կիւրեղ Իմաստնա	քան ·
Յանկ տիրաշէն Քաղաք ամուր Արմանա	սան ·
Յըրօղ նեարց Հարիւր մըթին Որպէս վա	հան ·
Գէկ նաւուղեղ Լողէր յերկրի Լուծեալ մըրգ	կան ·
Սպքրահոգի Ողղադաւան Խոր գիտնա	կան ·
Ի հըմտութիւն Րաբունական Պերճաքեր	րան ·
Աշխատասէր Գօղուն բանից Տոկմամբ ճըր	գան ·
Աքենեցուն Սիւն եւ նեցուկ Աւանց լըք	ման ·
Րախճանակից Զըքմեղ դասուց Ընկերա	կան ·
Նազօրեցւոյն Չարչարակցեալ Ի խաչ եղ	ման ·
Նենգժոտ չարին Պաւաճանման Ընկճող հե	ծան ·
Պաշտօնատար Ինքնագոյին Րախանձնա	կան ·

Եճիփ	Ըան

* Բան հաղբանաց սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյն, 'ի համբերութեան խորհուրդ ասելի. * Որով Հոգին Այ համբառնալ հասանէ' յօգնութիւն.

ԱՂԱՉԵՄ ԶԱՆՓՈՓՈԽԵԼԻԴ

և Տէրութիւն ամենազօր Հօ գոյդ հզօրի. * Առաքեա զցօղ քաղցրութե քո, և բարեգործեա 'ի յանձին և յիշխանական ազգման զգայութե' զամենա լից շնորհս բազմապարգև քո ողորմութեդ. * Եւ հերկեա զբանական անդաստան մրմ նեղէն կարծրացեալ սրտիս' յընդունակու թի հոգեւոր սերմանդ. * Քոյ ամենիմաստ եութեդ խոստովանիմք զամենայն պարգևս 'ի մեզ ծաղկեալ և աճեցեալ. * Որ ձեռնա դրես Առաքեալս, լցուցանես Մարգարէս, ուսուցանես Վարդապետս, բարբառեցու ցանես համերս, և բանաս զփակեալ ականջս խլից. * Որպէս ազդակիցն քո էակիցն Հօր Անդրանիկին Որդի' քոյին գործակցութե ներգործելով զայս ամ' քարոզեաց զքեզ Ած' հաւասարակից իսկութեանդ Հօր. * Շնորհեա և ինձ մեղաւորիս խօսիլ հա մարձակութեամբ զկենդանարար խորհուրդ աւետեաց Աւետարանիդ. * Հետեւիլ արա գաթուիչ ընթացիւք մտաց' ընդ անհուն աս պարէզս քոյինաշունչ կտակարանաց. * Եւ 'ի մատչիլ իմ 'ի գիրս հանդիսի մեկնութե

բանի, նախ ժամանեսցէ՛ առ իս գթութիւն քո.
խոստացեալ յիս զարժանն և զպիտանիսն և ըզ
հաճոյսն քո ՚ի ժամանակի. ՚ի փառս և՚ի գո
վեստ Տէրութեան քոյ, և՚ի լրումն շինութեան
կաթողիկէ եկեղեցւոյ: *Նա՛ կարկառեա՛ ՚ի
վերայ իմ զամենամերձ աջ քո. և զօրացո՛ զիս
շնորհօք գթութեան քոյ. փարատեա՛ ՚ի մտաց
իմոց զմէգ մթութեան մոռացութեան. ապաքինել
ընդ նմին և զխաւար մեղաց. ամբառնալ ու
շիմ իմաստիցս ՚ի կենցաղոյս երկրէ ՚ի բար
ձունս. *Լուսաւորեա՛ յիս վերըստին զձա
գումն անըսպառելի հրաշից գիտութեան Տէրութեան
քոյ հզօր. արժանի լինել առնել և ուսուցա
նել յօրինակ բարեաց Տ՟ծանէր լողաց.
*Նա՛ քեզ ամենայն փառք յաւէտ. ընդ Հօրդ
ամենակալի, և ընդ Որդւոյն միածնի՝
և բարերարի՛. այժմ, և յանվախ
ճան յաւիտեանս.
Ամէն:

ԵՃԻԵ Սասա

Առ Ընթերցօղս ։

*Աստանօր ծանիր ով պայծառամիտ ընթեր
ցօղդ, զի վ̄ն Բնաբանին և Լուծմանց 'ի մի
ում տըփի լինելոյ՝ զՅիշատակարանն տըպեց
ման՝ և զորպիսութի̄ ծանուցմանց՝ անդ 'ի
վերջնումն եդաք, և ոչ աստ ։ *Այլ դու անդ
'ի յառաջնումն գիտ և ընթերցեա ։ Եւ զաշխա
տօղսն 'ի սմա՝ յիշեա յաղօթս քո 'ի Տէր Յս̄ ։
*Որ ընդունի զաղաչանս՝ և կատարէ զհայց
ուածս ամենեցուն ։ *Որում ընդ Հօր ամենա
կարօղի, և ընդ հոգւոյն ճշմարտի՝ շնոր
հաց պարգևողի, վայելէ շնորհակա
լութիւն՝ երկրպագութիւն և պաշ
տօն ։ այժմ՝ և յանեզրական յաւի
տեանսն ։ Ամէն

*Պատճառն բարեաց համայնիմաց ամենայնոյ մարդ նից,
*Որք աղօթէն զօրս ընթերցողն 'ի տըպքիրմանց աւն նիցս ։